Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta 20.3.2018

Asia: HE 8/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ruokavirastosta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä asiantuntijana uuden Ruokaviraston perustamiseen liittyen. Keskitymme lausunnossamme henkilöstön asemaan liittyviin kysymyksiin ja niiden täydentämiseen.

Henkilöstön asema uudessa virastossa

JHL ehdottaa, että henkilöstön asemasta ja uudesta toimipisteverkosta osana uuden viraston perustamista ohjeistetaan niin, että koko henkilöstön osalta työskentelypaikka ei olennaisesti muutu. Työssäkäyntialueen osalta on noudatettava enintään työvoimaviranomaisten määrittelemää aluetta ja välimatkaa kotoa työpaikalle. Lain mukaan periaatteena on, että virat ja niihin nimetyt virkamiehet siirtyvät samaan virastoon kuin heidän tehtävänsä. Siirrettäessä virka samalle työssäkäyntialueelle siirtoon ei tarvita virkamiehen suostumusta. Lisäksi lain mukaan työsopimussuhteessa oleva henkilö voidaan siirtää ilman suostumustaan, jos hänet siirretään työssäkäynti-alueellaan tai työssäkäyntialueelleen. Työssäkäyntialueella tarkoitetaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 1 luvun 9 §:n mukaista aluetta.

Sekä virkamiesten, että työsopimussuhteisten osalta on perusteltua noudattaa periaatetta, että henkilöstö sijoittuu nykyisille työskentelypaikkakunnille tai työssäkäyntialueelle. Verkostomainen työskentelytapa ei tämän lisäksi saa tarkoittaa työmatkasäännöksistä poikkeamista.

Uudet sopimukset

Uuden viraston perustamisessa tulee neuvoteltavaksi kaikki palvelussuhteisiin liittyvät sopimukset, joita ovat mm. palkkausjärjestelmä- ja yhteistoimintasopimukset.

Henkilöstön näkökulmasta viraston perustamisen aikataulu on erittäin tiukka. Lain perusteluissa todetaan, että palkkausjärjestelmän käyttöön ottaminen tapahtuu siirtymäkaudella, jonka pituus on valtion talousarvioissa annettavaa valtuutta käytettäessä enintään viisi vuotta. Tämän todetaan olevan lakiin perustuvassa organisaatiomuutoksessa käypä ja kohtuullinen aika. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan samoista tai saman vaativuustason tehtävistä on kuitenkin maksettava samaa palkkaa noin kahden vuoden siirtymäajalla. Viraston palkkausjärjestelmän suhteen neuvottelut on siis aloitettava viipymättä viraston perustamisen jälkeen ja ne on pyrittävä saamaan päätökseen viraston työntekijöiksi siirryttäessä. Valtion tulee omalta osaltaan edesauttaa sopimuksen siirtymistä varaamalla kustannuksiin riittävä rahoitus.

Palkkausjärjestelmäneuvottelujen pohjaksi on päätetty ottaa Eviran nykyinen palkkausjärjestelmä, joka mukailee Valtion virkaehtosopimuksen mukaista näkemystä, jonka perusteella virastofuusioiden yhteydessä uuteen virastoon valittaisiin jommankumman tai

jonkun viraston käytössä oleva palkkausjärjestelmä yhteiseksi järjestelmäksi. Palkkausjärjestelmä täytyy kuitenkin mukauttaa uuden viraston tarpeisiin.

Henkilöstön kannalta on keskeistä päästä työskentelemään uuden viraston palveluksessa välittömästi oikeudenmukaisin työehdoin. Palkkausjärjestelmän puute johtaa välitilaan, jossa henkilöstö siirtyisi ensin euromääräisille palkoille.

Säästöt

Lakiehdotuksen perusteluissa ja tavoitteissa esitetään säästöjä syntyvän tietohallinnon ja muista hallinnon tehtävistä. Virasto- ja maakuntauudistuksen yhteydessä on varmistettava, että näitä tehtäviä hoitaa kuitenkin aina ammattitaitoinen tukipalveluhenkilöstö, eikä tehtävien sisältöjä siirry muiden henkilöiden suoritettavaksi. Viraston toiminnan kehittäminen kohti sähköisiä palveluja, on järjestettävä edellä esitetystä näkökulmasta.

Hyvä yhteistoiminta

Uudistuksia tulee viedä eteenpäin yhdessä henkilöstön kanssa hyvää työnantajapolitiikkaa ja yhteistoimintamenettelyä noudattaen. Viraston pääjohtaja ja hallintojohtaja on rekrytoitava viipymättä. Virastofuusion yhteydessä tarkoitus on, että ylimpien johtajavalintojen jälkeen viraston muun johdon tehtävät täytetään vuoden 2019 alusta alkaen virastoon siirtyvää henkilökuntaa koskevana ilmoittautumismenettelynä. Virastoon siirtyvällä koko henkilöstöllä on oltava mahdollisuus ilmoittautua tehtäviin.

Helsingissä 19.3.2018

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry



Päivi Niemi-Laine
puheenjohtaja

Håkan Ekström
toimialajohtaja

Lisätiedot:
sopimustoimitsija Minna Salminen, minna.salminen@jhl.fi, p. 050 445 5350